

Sid-Achmed Kerzabi, Lech Krzyżaniak, Andrzej Prinke, Jerzy Nowakowski

Sefar

Informator Archeologiczny : badania 15, 283

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ALGERIA

SEFAR

Office du Parc National de Tassili we współpracy z Muzeum Archeologicznym w Poznaniu i Stacją Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Egipcie.

Sekcją algierską ekspedycji kierował Sid-Achmed Kerzabi /dyrektor OPNT/, a sekcją polską doc. dr hab. Lech Krzyżaniak /autor sprawozdania/ z MAP; w skład polskiej sekcji wszedł ponadto dr Andrzej Prinke /MAP/ i mgr Jerzy Nowakowski /Muzeum Narodowe w Poznaniu/. Finansowało OPNT. Pierwszy sezon badań inwentaryzacyjnych zespołów neolitycznej sztuki naskalnej i badań powierzchniowych na towarzyszących im stanowiskach osadniczych.

Badania prowadzono w wąwozach masywu górskiego Sefar położonego w południowo-wschodniej części Tassili-n-Ajjer. Celem kampanii było praktyczne zastosowanie wcześniej opracowanej metody inwentaryzacji zabytków sztuki naskalnej i towarzyszących im, innych pozostałości archeologicznych. Na miejsce takiej próby wybrano tę część masywu Sefar, gdzie znajdują się znane już, wspaniałe zespoły neolitycznych malowideł naskalnych.

W obrębie wybranego kwadratu o boku 1 km inwentaryzowano wszystkie malowidła naskalne i pozostałości osadnicze. Ogółem, zarejestrowano 50 zespołów malowideł naskalnych i 15 stanowisk osadniczych. Na badanym obszarze nie natrafiono na rytę skalne.

Malowidła znajdowały się z reguły pod nawisami skalnymi. Wykonywano szczegółową dokumentację fotograficzną, rysunkową i opisową /specjalne karty/ zespołów sztuki naskalnej. Większość z nich sklasyfikowano w obrębie stylu "okrągłych głów", który - jak się wydaje - jest najstarszym w Tassili. Z czołowych obiektów należy tutaj wymienić zespół malowideł "Wielkiego Boga", "Kotliny Totemów", "Pasażu Antylop", "Pasażu Małych Muflonów" i "Kotliny Lwa". Mniej liczne były pozostałości stylu "hodowców bydła".

Pozostałości osadnicze, najprawdopodobniej obozowisk twórców lokalnej sztuki, stwierdzono pod nawisami skalnymi, w wąwozach i kotlinach Sefaru. Zebrano kolekcje powierzchniowe złożone z fragmentów naczyń ceramicznych, ozdób osobistych w postaci paciorków z jaja struskiego oraz rozmaitych wyrobów kamiennych, m. in. grotów strzał do łuku, palet i rozcieraczy do barwików ziemnych i kawałków ochry. Wykonano dokumentację fotograficzną i opisową /specjalne karty/ znalezisk. Inwentarze te mieszczą się w obrębie typologii neolitu saharyjskiego.

Dokumentację z tej kampanii opracowuje się w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu. Planuje się kontynuację tych badań.